

afgrænsning er tænkt på, at åndssvage Lovgivningen skulle omfatte sinkegruppen som sådan.

Specielt for så vidt angår forsorgens skoleklientel, herunder om undervisning af åndssvage fortsat bør finde sted under åndssvageforsorgen (socialministeriet) eller under folkeskolen (undervisningsministeriet) skal følgende bemærkes:

Da forsorgens arbejde med skolebørnene i første række består i undervisning, og da folkeskolen i forvejen drager omsorg for undervisning af bl. a. svagt begavede (sinker) i hjælpeskolen, samt da det kan være vanskeligt at udskille de lettere åndssvage (debile) fra sinkerne, ville det være en naturlig tanke at lade skoleundervisningen af åndssvage overgå til folkeskolen.

Der gør sig imidlertid en række andre betragtninger gældende, som begrunder, at det efter forslaget fortsat er tanken at lade åndssvageforsorgen tage sig også af denne persongruppe.

Formelt kan der henvises til, at åndssvageforsorgen gennem hele dens historie altid har været taget denne undervisningsopgave, jfr. bl. a. at såvel Østifternes Åndssvageanstalt som de jyske anstalter startede med oprettelse af skoler for åndssvage. Endvidere kan der henvises til, at åndssvageforsorgen er en del af særfor sorgen, inden for hvilket område der i øvrigt finder skoleundervisning sted, således af døve, blinde og talelidende børn. At disse særfor sorgsområder fortsat skal tage sig af det undervisningsmæssige, er senest for så vidt angår døve og blinde børn fastsat af lovgivningsmagten ved love af henholdsvis 1950 og 1956.

Det afgørende må imidlertid være at finde frem til en ordening, der giver de bedste resultater. Man må herved erindre, at vel er der tale om undervisning, men de åndssvage børns tilstand og forhold er trods alt så afvigende fra det normale barns, at der må træffes særordninger, som på intet område vil kunne harmonere med de almindelige principper i folkeskolelovgivningen.

Som det fremgår af forslagens § 9, er det foreslået, at der for åndssvage indføres undervisningspligt. Denne pligt er imidlertid både i omfang og indhold forskellig fra den almindelige undervisningspligt. Den foreslås ganske vist iværksat allerede ved det fyldte 7. år, men på dette tidspunkt er det åndssvage barn så godt som aldrig „skolemodent“, og undervisningspligten kan derfor eventuelt opfyldes ved, at barnet søger en børnehave for åndssvage. Disse børnehaver vil — hvad enten de er isoleret beliggende eller en del af åndssvageskolen — for de forventet undervisningsmulige børns vedkommende blive en slags forskole, hvor barnet opholder sig, indtil man skønner, at skolegang vil kunne påbe-

gyndes. Der må derfor være et intimt samarbejde mellem børnehaven og skolen i et omfang, som slet ikke kendes mellem normalbørnehaven og skolen.

Også tidspunktet for undervisningspligtens ophør er efter forslaget forskelligt fra folkeskolens undervisningspligt.

Selve undervisningen af åndssvage er en specialpædagogisk opgave, som vel ligner hjælpeskolelærerens, men som dog på den anden side forudsætter et nøje kendskab ikke blot til åndssvaghed, men også til åndssvageforsorgens øvrige arbejde, hvorved bemærkes, at foretagne undersøgelser har vist, at formentlig halvdelen af de åndssvage skolebørn senere i livet vil få behov for hjælp fra åndssvageforsorgen.

Der er imidlertid ikke blot tale om undervisning af åndssvage børn, men om en behandling af dem som et led i undervisningen. Det har vist sig, at mange åndssvage børn på grund af neuroser, psykoser m. v. må behandles psykiatrisk under og i forbindelse med skolegangen, og denne psykoterapi, der ledes af psykiateren og udføres af specialpædagoger og psykologer, er en naturlig del af åndssvageforsorgens arbejde, medens denne behandlingsform i hvert fald ikke hidtil har været almindelig i folkeskolen, og da slet ikke i de mindre skoler.

Undervisningen og behandlingen af åndssvage børn bør derhos ikke foregå sammen med undervisning af normale børn, fordi det som regel er pædagogisk uheldigt for det åndssvage barn at færdes i et milieu, hvor det ikke kan klare sig.

Det er muligt, at visse skoler i større byer vil kunne løse opgaven at oprette specielle små skoler for åndssvage, men i landsbyskolen er dette økonomisk og personalemæssigt umuligt, og opgaven kan kun løses ved, at flere kommuner opretter fælles skoler. Dette betyder, at folkeskolen ved at overtage undervisningen af åndssvage må oprette nye skoler. Hertil kommer, at en væsentlig del af de åndssvage skolebørn undervises på kostskoler (skolehjem), og folkeskolen måtte derfor som konsekvens heraf lade oprette skolehjem eller lade børnefor sorgen overtage denne del af undervisningen. At lade folkeskolen overtage åndssvageundervisningen ville i øvrigt medføre en principiel ændring af hele udgiftsfordelingen, hvorved bl. a. kommunerne måtte påtage sig afholdelsen af udgifter, som i dag er lovfæstet som statsudgifter. Ingen af disse konsekvenser vil kunne opfattes som rationelle, når åndssvageforsorgen i øvrigt er en enhed.

Det har været anført, at det er uheldigt, at børnene ved at komme i åndssvageforsorgens skoler